

ეროვნული
ფასი 19 მარტი 1920 წ.

კვირა, 21 მარტი 1920 წ.

№ 1

ეროვნული საოცენო ქურნალი

№ 1

25 75

Fl 1/350

„ხათაბალა“ გამოსვლა თბილისში.

უცბათ გაჩერდა წამოახტა სკამს, ხელები თუ მან ფერშლობა არ იცის ის მწერალი არ არის. ეს ფერშალი აუცილებლად უნდა ცხოვრობდეს ღიღუბეში, იქ უნდა იყოს ჩამწყვდეული, რადგან წერისთვის დიდუბე ყველაზე უკეთესი ადგილია. უნდა აიყაროს ტრამების ლიანდაგი, რომ მას ქალაქში შემოსვლა ალარ შეეძლოს. იჯდეს იქ და სწეროს. ეს ჩემი შეურყეველი აზრია და სხეა იქვენ იცით ბატონებო (ტრამები გაიღიმება და დაჯდება დარბაზი ტაშს უკრავს).

თავმჯდომარეთ არ ივარგებს
ეს პაოლო იაშვილი
ისევ გირჩევთ ავირჩიოთ
ჩვენი კოტე მაყაშვილი.

პაოლო სკამილან ჩამოხტა და მთელ დარბაზში ასტყდა ტაშის გრიალი.

თავმჯდომარეს ადგილი დაიჭირა მწერლამა კოტე მაყაშვილმა. მან ნაზათ ჩახველა, წამოდგა, ულვაშებზე ხელი გადის და დაიწყო:

ბატონებო! ჩემისთანა ბედნიერი დღეს მთელ დუნიაზე არავინ იქნება, გრძნობით აღვსილი გული ლამის ბულიდან გაღმმებარდეს, თვალები ცრემლებით მეცხვება როცა ვხედავ ჩვენი ქვეწის ნალებს, ყველა ჩვენ მწერლებს (დარბაზს თვალს მოავლებს, ცხვირსახოცს ამოილებს და ცრემლებს იშმენლს) დღეს აქ შეკრებილა ყველა ვისაც კი ოდესმე რამე დაუწერია, უბრალო ბარათიც კი დღეს ჩვენ აქ ვხედავთ ჩვენი საქართველოს ყოველ კუთხის მწერალს, აქ არის „სახალხო კაზეთის“ ქიზიყელი კორესპონდენტი, აქ არის „საქართველოს“ ოდიშელი ვაჟარი-კორესპონდენტი და სხვა. ეს ფრიად სასიამოვნოა, მაგრამ სანამ დღიურ წეს-რიგის შემუშავებას შეუდგებოდეთ მე საჭიროთ მიმაჩნია გავარკვიოთ შემდეგი საკითხი: ვინ არის ქართველი მწერალი და როგორი უნდა იყოს ის. ამ საკითხის გარჩევაზე დამოკიდეაულია ჩვენი ყრილობის არა-მწერალ ელემენტებისგან გაშენდა. არის უბრალო, გაზეთის კორესპონდენტი ან ბარათის დამწერი მწერალი თუ არა. თუ ჩემი აზრი გნებავთ მოგახსენებ: ქართველმა მწერალმა აუცილებლათ უნდა იცოდეს ქართული წერა-კითხვა და ლაპარაკი, უნდა ქონდეს პატარა კუჭი, როგორც ქათამს და მის ოჯახში მუდამ ტირილი უნდა იყოს. აი ის სამი თვისება, რომელიც შევიძლია ჩვენ საზომათ ვიხმაროთ დღეს. შეგიძლიათ იღაპარაკებოთ. (მიმართავს პაოლო იაშვილს) აბა პაოლო ვის კეთვინის სიტყვა.

პაოლო იაშვილი—(ხელებს გაშლის და ყვირის):

„გზაზე ქალი მიღიოდა,
თან მიჰყანდა სამი შვილი,
უეჭველათ სიტყვას იტყვის
ჩვენი ტრიუმნ რამიშვილი“.

(ამ საოცარ ლექსის გაგონებაზე დარბაზი მქახარეო ტაშის ხმამ მოიცავ)

ტრიუმნ რამიშვილი—(წამოდგება და მთელ დარბაზს პატარავან კოცას უგზანის) ბატონებო! საკითხი, რომლის გარჩევასაც მე შეუდგები მეტად მარტივია. მე არ მიყვარს გრძელი ლაპარაკი და მოკლედ ვიტყვი: ქართველი მწერალი აუცილებლათ უნდა იყოს ფერშალი,

თუ მან ფერშლობა არ იცის ის მწერალი არ არის. ეს ფერშალი აუცილებლად უნდა ცხოვრობდეს ღიღუბეში, იქ უნდა იყოს ჩამწყვდეული, რადგან წერისთვის დიდუბე ყველაზე უკეთესი ადგილია. უნდა აიყაროს ტრამების ლიანდაგი, რომ მას ქალაქში შემოსვლა ალარ შეეძლოს. იჯდეს იქ და სწეროს. ეს ჩემი შეურყეველი აზრია და სხეა იქვენ იცით ბატონებო (ტრამები გაიღიმება და დაჯდება დარბაზი ტაშს უკრავს).

თავმჯდომარე—აბა პაოლო გააღე პირი და გამოუძახე შემდეგს.

პაოლო იაშვილი—(ხელებს გაიშვერს და ეტყობა ცდილობს „ზეურიელიძეს“ გადააჭირდოს ექსპრომტებში).

აქელანა გავიქეცი
ბუფეტის წინ წავიქეცი,
გადავახტი მუხაზეო
სიტყვას იტყვის რუხაძე.

(დარბაზი ამ დროს წარმოადგენდა მრგვინავ ცას, ბევრ მწერალი ტაშის ცემისგან ხელის გული გაუსგდა და სისხლის ნიაღვარმა მოლად შეეღება იატაკი. კრება ხუთი წუთით შესწყდა სანამ დახეთქილ ხელებს შეხევევდენ. კრების განახლებისას სიტყვა დაიწყო ვარლამ რუხაძემ)

გარლამ რუხაძე—(ადგება და იფხანს) ბატონებო ერთი შეხედვით აქ წამოყენებული რაკითხი თითქმ ძლიერ მარტივია, მაგრამ თუ ღრმა ჩაუკირდებით გავიგებთ, რომ ის მეტად ღრმაა. ვინ არის ქართველი მწერალი? ვინ უნდა იყოს ის? ამაზე მე დიდხანს ვიღაპარაკებდი, მაგრამ რომ არ შეგაწუხოთ მოკლეთ მოვსჭრი. ჩემი აზრით მწერლისთვის საჭიროა შემდეგი: თუ გნებავთ როგორი მწერალი და როგორი უნდა იყოს ის. ამ საკითხის გარჩევაზე დამოკიდეაულია ჩვენი ყრილობის არა-მწერალ ელემენტებისგან გაშენდა. არის უბრალო, გაზეთის კორესპონდენტი ან ბარათის დამწერი მწერალი თუ არა. თუ ჩემი აზრი გნებავთ მოგახსენებ: ქართველმა მწერალმა აუცილებლათ უნდა იცოდეს ქართული წერა-კითხვა და ლაპარაკი, უნდა ქონდეს პატარა კუჭი, როგორც ქათამს და მის ოჯახში მუდამ ტირილი უნდა იყოს. აი ის სამი თვისება, რომელიც შევიძლია ჩვენ საზომათ ვიხმაროთ დღეს. შეგიძლიათ იღაპარაკებოთ. (მიმართავს პაოლო იაშვილს) აბა პაოლო ვის კეთვინის სიტყვა.

პაოლო იაშვილი—(ხელებს გაშლის და ყვირის):

„გზაზე ქალი მიღიოდა,
თან მიჰყანდა სამი შვილი,
უეჭველათ სიტყვას იტყვის
ჩვენი ტრიუმნ რამიშვილი“.

(ამ საოცარ ლექსის გაგონებაზე დარბაზი მქახარეო ტაშის ხმამ მოიცავ)

ტრიუმნ რამიშვილი—(წამოდგება და მთელ დარბაზს პატარავან კოცას უგზანის) ბატონებო! საკითხი, რომლის გარჩევასაც მე შეუდგები მეტად მარტივია. მე არ მიყვარს გრძელი ლაპარაკი და მოკლედ ვიტყვი: ქართველი მწერალი მუშაობა. მე ვათავებ (ერთს ძლიერ მოიფხანის და დაჯდება).

თავმჯდომარე—(ლიმილით) ბატონო ვარლამ რამიშვილ ტებები მოიფხანის და დაჯდება.

რუხაძე—გავაგრძელე კი არა ნახევარი

არ მითხვამს რაც უნდა მეოქვა მობრძონდით ჩემს სტამბაში და გაიგეს მარტივი მუშაობები ფერს.

თავმჯდომარე — აბა პაოლო გამოუძახე შემდეგს.

იაშვილი—(ძლიერათ ყვირის)

ქუჩა ქუჩა დავდოთ
უქუღა და თავშიშველი
ეხლა სიტყვას აღმართ იტყვის
ჩვენი საშა აბაშელი.

ს. აბაშელი—(წამოდგება გაჯავრებული და სხაპა-სხუპით ამბობს):

ჩემი ცოდვა ჩემი ბრალი
მტერს დაუდგა რარივ თვალი
ობერ მეტრი განატრება
ლობით და „კიშკი“ შალი?

ბატონებო! იცით ვის უნდა ვუწოდოთ ქართველი მწერალი? მას ვინც ნატვრაში დაიბადება და ნატვრაში მოკედება. ქართველი მწერალი უსათუოდ უნდა იყოს ან მოხელე, ან მილიციონერი, ან მეწისქიალე ან სხვა. ხორცის რა მოგახსენოთ და ლობით და მხალი კი მუდამ უნდა ენატრებოდეს. თუ მაძლარი კუჭი ექნა მწერალის სავის დღეში ვერაფერს დასწერს. თუ პოეტი გინდათ გყავდეს მან მაგიდის მაგიერ აუცილებლათ ტაბურეტკაზე უნდა სწეროს. ეს ძლიერ სასარგებლოვან ლექსის წერის დროს. ქართველ მწერალის არ უნდა ჰქონდეს არც ერთი კბილი, უნდა იყოს ყრუ და ბრძა. მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეეძლება მას თავის მოთხოვნილების და ვაყაყოფილების და მოელ თავის დროს წერის მოანდობებს. ყველა ეს მიიღეთ ბატონებო მხედველობაში. (დაჯდება).

თავმჯდომარე—აბა პაოლო შემდეგი. პაოლო (დიდათ აღფრთოვანებული ხელებს გაიშვერს გრიშაშვილისაკენ).

ა მყავს ცოლი არ მყავს შეილი სიტყვას იტყვის გრიშაშვილი.

გრიშაშვილი.—

კოჭი, მუხლი, ყბა კისერი,
ჩავკოცნე და დავითვერი,
ქართველ მწერლებს ენაცვალოს
ერი, ბერი, ყველა შტერი.

ბატონებო! იცით ქართველი მწერლისთვის რა არის საჭირო? ქართველი მწერალი უსათუოთ უნდა სცხოვრობდეს ხარფუშში. რადგან ის ჩვენი დედა ქალაქის აზიური ნაწილია და აზრი კულტურის აკადემია. ის აზრი სადაც ეხლა გადასტურებული არა არა მეტად მაგიდების სოციალიზმი იბადება, იქ უნდა გაამაგროს თავის ქორფა ნიჭი და შემდეგ გადომვიდებს ქალაქის ევროპიულ ნაწილში. ხარფუშში საჭიროა ცივი როთანი ხელი და მოკლე და მოკლე წლის შრომა... მისი შრომის დაფასება უნდა გამოიხატოს შემდეგში: მშრომელი ხალხი მას უნდა ეძახდეს „ხაზენს“, ყოველი იქ მშრომელი უნდა შეედგეს მისი სტამბის განადგურებას, რათა ბოლოს ისევ სარდაფში ჩაძვრება და იქ განაგრძოს მეტელებურათ მუშაობა. მე ვათავებ (ერთს ძლიერ მოიფხანის და დაჯდება). ლაპარაკობენ უარებელი მწერლები და კორესპონდენტები, მაგრამ ერთი გარკვეული აზრი ვერ გამოაქვთ. ბოლოს პაოლო იაშვილი და დაჯდება (კიშენების):

3. იაშვილი. ბატონებო! (შეპროწიალდება და ხელებს იაშვილისაკენ). ყველანი

მხიარული თვალებით მისჩერებიან, მღე-
რის).

ჩიკი ჩიკი, ვახე ვახე
ერთი ვინმე დავინახე
(ხელს უქნევს)

მაგრე განხე რათ გამდგარხართ
მოდით აქეთ ახლოს გვნახე.

ვახე ვახე, ჩიკი ჩიკი
მოვიწვიოთ ბუფეთჩიკი.

(წავა ბუფეტისკენ ხელებ გაშეერილი).

თავმჯდომარე (მიმართავს ბუფეთჩიკს)
გთხოვთ მობრძანდეთ დაგვეხმაროთ ამ
თავსატეხ კითხვის გადაწყვეტაში. (პაო-
ლოს ხელგაყრილი მოყავს ბუფეთჩიკი).

ბუფეთჩიკი—(მოვა და მორცხათ ჩი-
მოჯდება სკამის კიდეზე, მთლად დაჯ-
დომს ვერ ბედავს. ჩაახველებს და გაუ-
ბედავი ხმით, თითქოს ეშინიაო გადახე-
დავს ყრილობას) სალამი თქვენ ღიღე-
ბულო სტუმრებო (თავისთვის) სალამი
კი არა ნაცარი ცხელი, რამდენი მშიერი
შეყრილა ეს ოხრები, თუ ღიღებანს დარ-
ჩენ და მოშივდათ ვაი ჩემი ბრალი მაგი-
დებსაც დამიხრავენ. თორემ საჭმელს ვი-
ღია.

თავმჯდომარე—ბ. ბუფეთჩიკი! თქვენ
გამოცდილი და მრავალ ქალაქებში ნამ-
ყოფი კაცი ბრძანდებით. გვიშველეთ ერთი
საკითხის გარჩევაში. ვინ არის ქართველი
მწერალი?

ბუფეთჩიკი—(მორცხათ) არა მე რა
კითხვის გადაწყვეტი ვარ, ბატონებო.
მართალია მრავალ ქალაქებში ვყოფილ-
ვარ და მრავალ ხალხთან მქონია საქმე,
მაგრამ მწერლებთან კი თავის დღეში არა.
მე მხოლოდ ამ ჩვენ „ქიმერიონში“ მაქს
ბედნიერება მწერლების გაცნობისა და
ხილვისა (თავისთვის) ნეტა არივე თვა-
ლები დამდგომოდა და თქვენ არ გამე-
ცანით. თუ მაინცა და მაინც ჩემი აზრი
გნებავთ გაიგოთ ერთი შემიძლია ვსოდეთ:
ქართველი მწერალი ასეთ რესტორანში,
როგორიც „ქიმერიონია“ არ უნდა ჩა-
მოდიოდეს, რადგან აქ კარგი საჭმელები
კეთდება, აწყენს როგორიც მწერალს ისე
მე თქვენს უმორჩილეს მონას. ქართველი
მწერალი უნდა დადიოდეს სამიკიწონში
იქ უფრო დემოკრატიული საკვები არის
და უფრო არგებს მწერალს. (ყველანი
ტაშს უკრავენ. ბუფეთჩიკი ადგება და მი-
დის თავის ადგილას. ისმის აქეთ-იქიდან
„კითხვა გამორკვეულია“ ყველანი წამო-
იშლებიან).

თავმჯდომარე—(გაცხარებული ზარს
რეკავს) ბატონებო! ერთი წუთი კიდევ.
(გაჩერდებიან და ყურს უგდებენ) ჩვენ
საბჭოში შემოვიდა საჩქარო და ფრიად
მნიშვნელოვანი თხოვნა, ჩვენი პოეტი
ბლაგვაძე ცოლს ირთავს და 20.090 მ.
სესხს თხოვლობს. მიეცეთ? (ისმის ყვი-
რილი: „აუცილებლათ მიეცეს! მაშ უცო-
ლო ხომ ვერ იქნება). კარგი მივცემთ.

ერთი უკანასკნელი კითხვა. ბატონებო!
რაკი კითხვა საბოლოოთ ვერ გამოირკვა
დავადგინოთ გავუგზავნოთ საანკეტო
ფურცლები ჩვენ საზოგადო მოღვაწეებს
და მათი აზრიც გავიგოთ ქართველი
მწერლის შესახებ. ეს მეორე კრებაზე
კითხვას გაგვიადვილებს.

ყრილობა ადგენს დაგზავნოს საანკე-
ტო ფურცლები. შემდეგი კრება დაინი-
შნა 2 აპრილისთვის. მწერლები წამო-
შალენ და ბუფეთჩიკს და ბუფეტს ალყა
შემოარტყებს.

ირეთელი.

,, ხათაბალას“, ქუპლეტები. 1 :
(„ვაი-ვუის“ ხმაზე)

პირველი—გამარჯობა შენი,
რას მეტყვი ახალსა
როგორ უძლებ მმა
ამ ვაი ვაგლახსა?

ვაი, ვაი და სხვ.

მეორე—ღიღები ხანი გეგებ
დარღი მინდა ვითხრა,
ამდენმა ნაღველმა
ტვინი გამომიხრა.

პირველი—მეც დაგენებ და დღეს
მიტომ მოველ აქ მე
მითხარ როგორ მიღის
შენი სახლის საქმე.

მეორე—სახლის საქმეს მმა,
ნული მკითხავ, კმარა,
„უილოშნი ატდელმა“
გარეთ გამოგვარა.

პირველი—მეც უბინოთ ყოფნით
დღეები დამთვლია.
ჩემს სახლში კი ცხოვრობს
კომისრის ნაოლია.

მეორე—ჩვენი კომისარი

სადაც კი შეძრება,

თავის ჯიბისათვის

ეროვნული

გიბლისტის

,, ისემესა“ შვრება!

პირველი—შეიცვალა წესი

დროება სულ წახდა

,, საპოენიკი“ სტეპკო

ფუტურისტი გახდა!

მეორე—,, პოვარი“ პოლოსა

ახლა აღარ პოვრობს,

მისის „, ჩლენია“.

,, ორიანტული“ ცხოვრობს!

პირველი—დღეში რვა მისია

მოდის და ბრუნდება

და ჩვენი ბონები

ბანკეტებს უნდება.

მეორე—ვინც კი მოდის ძმაო

ყველა პურს გვპირდება,

მაგრამ პური მაინც

ყოველ დღე ძირდება.

პირველი—გავწყდი წელში კაცი,

ველარაფერს ვაწყობ

ფქვილს რომ ვერ ვყიდულობ,

ნახერხის მჟადს ვაცხობ!

მეორე—ჩვენ ეკროპამ გვიცნო

ბოლშევიკმა ვერა,

ნახე! ჩიჩერინმა

მუქარა მოგვწერა.

პირველი—დენიკინიც ახპერ

ვგრძნობ—წაგებს ნაძლევს,

დღემდე თუ იღებდა

დღეს აძლევს და აძლევს.

მეორე—ჩვენი ქვეყნის მტრები

კიდევ თავსა ჰყოფენ,—

გადამთიელები

ქონებას გვიყოფენ

პირველი—ბათუმის გარშემო

რაღაც ხმაურს სტეხენ?

მაგრამ ყურში გეტყვი:

კისერს მოიტეხენ.

მეორე—ამ მიწის ძერამ ძმაო

ჭირი გაგვიდიდა

ყველას წინ და უკან

ყულაბა დაპკიდა!

ნათლი-მამა, გინდ დუშმანი, ეროვნული
გინდ პარტიულ-მაჩანჩალა, გინდ
სულ ერთია, ყველას კარზე
მომდგარია „ხათაბალა“

და შეანკოლაც ცოცხალი ვარ,
სალაში გიძღვნი „ხათაბალას“.
მოგილოცავთ მდაბილ ხალხს—
მიემატა თქვენსა ძალას.

შეანკოლა.

მოქავშირეთა საჭაჩავი.

გ ა მ თ ც ა ნ ა.

(წიათურისათვის)

წინად ყოფილი მწარმოებული,
ქვის წარმოებით „მოითბო ხელი“. .

„ნასათიბარში“ მაღარო /ქერნდა,
(ამახწინახევ წამოაგონდა...)

„ხაზეინობით მოქერნდა თავი,
მუშებს მრავალ მხრივ გააძრო ტყავი.

მაგრამ იცვალა საწუტროება,
(ვის შერჩენია ერთი დროება?..)

ეხრას ხეთი წლის რომ დადგა ხანა,—
იმასაც „წირვა გამოუყვანა...“

ეხლა რომ კითხოთ, სხვათ მოაქვს თავი,
(სხვა გზა მოძებნა გამოხახრავი...)

და ზოგჯერ იმ ზომ გაიძერება,
კრილოვის „ბაყაყს“ მეგფერება,

, „ბუბლიფისტობის“ სახელს ატარებს,
მასთან აქანქვრას არ დაიზარებს,

ცილსაც დაგრამებს, არ უნდა კითხვა,
უყვარს ინტიგა, მართალო გაკიცხვა;

ბორტ-აგსულებს მხარსაც დაუჭერს,
(ამაში მტრებიც ხუთებს დაუწერს!..)

ერთ დროს არტელის მუშებს სტუმრობ—
და,

ხან თვით დაყიდებდა, ხანაც ყურობდა.

და ხმითათ მათრან ანთხევდა ჭორებს,
(აბა კუზიმნ ვინ გაასწორებს?..)

მაგრამ მიუხვდენ თუ რათ დასჭირდა
მით საქმეც ვეღარ მოგვარაჭინდა.

რასაც ცდილობდა შეექნა ფუჭი,
რომ სულ იმისთვის ეწოდა კუჭი,

რასაც „ებრძოდა“ იგი ვითომდა,

აქ წყალს ამდვრევდა, იმედიც ქინდა.

მაგრამ გაუშპა ტრტობის საგანი,

(კოგზაც ნაცარში მდომვრა ტყაპანი).

დღეს კი, იკურთხოს განგება დვთისა,

მუნ ლაქიობა რომ შეითვისა,—

მყისვე გაუჩნდა დამხმარე ხელი,

და გაიჩარხა მით საქმე მნელი...

თუ რას აკეთებს—ნუ კითხავთ ტყულა,

მათალ პასტჩე კი წამოსკუბულა...

გზია.

სალამი „ხათაბალას“.

არ მომმკვდარა, სძინებია

და ისევა გაიღვიძა,

მდაბილ ხალხს ვინც ატკბობდა

და უვლიდა როგორც ძიძა.

კვალად ძრტოდეთ მანე სულნო,—

თქვენი დარი შეიშალა,

თქვენი მზეი ჩაესვენა—

აღმობრტყინდა „ხათაბალა“.

სტეირი რომ არ დამიკურავს

სამი წელიწადია,

თუმცა გულით ლილინი

ძველებურათ მწალია,

მაგრამ როცა ჩემს სახლში

არც ლომი, არც მჟალია,

აღარც ჰყინტი ყველია,

აღარც ლორის მწვალია.

ძალლი დაწოლილი ყეფს,

კატა ჰყავის ხეალია,

ქართმები გავერულდენ

და დაეძებს გადია.

სახარჯავზედ მარტოთ ვარ,

კამაზედ მყავს ნადია,

საშოვარზედ ყოველ დღე

წამოდი და წადია.

ტანსამოსი გამიცვდა

გროვიც არ მაბალია,

(ჩემი ზამთრის საბანი

ქეხა და ნაბალია).

გაჭირვება რო გადგას!

ბევრჯელ დანაცალია,

მაშინ ტკბილად ლილინსა

ვერ შეიძლებ ცხადია.

ეხლა სოფლად ცხოვრება
მეტად გასაჭირია,
აღარ იცი რა მოგკლავს
სად რომელი ჭირია.
ექმი რომ იშოვო
მიყვანა არ გჭირია?
ოცი თუმანი ფასობს
ცხენია თუ ვირია.
ჩვენი აფთიაქრებიც
სულმოლად გადაირია,
ორი რეცეპტი მქონდა
სხვა და სხვანაირია,
მაგრამ თურმე წამალი
იმოდენა ძვირია,
როცა ფასი გავიგე,
ავაბზუჯ ცხირია.
ლამის იქ დავაშინდებ
ჩემი გუდა სტვირია
და ერთიც ვერ ვიყიდე
დავრჩი ანატირია.

ვეღარავის ვეღერ ვცნობ
ვინ როგორი კაცია,
(არც ჩვენიანი გვინდობს,
აღარც სხვი ნაცია)
ყველას ტანზე შინელი
სალდათურად აცვია,
ულვაში შეუკრეპავს,
წვერი მოუპარსია.
ვინც ჩოფანო მეგონა
დღეს იგი მამაცია,
ფული იმას მეტი იქვს,
ვინც უფრო ზარმაცია.
ჩვენი ავლა-დიდება
მათი მოსატაცია.
(აღარც ნიხრი სჭირდებათ
და არც რამე ტაქცია).

კველა ჩარჩი შეიქნა
ერია თუ ბერია.
(სამსახურში ის არის
ვინც რომ დასაჭერია).
გუშინდელი ლაბარი
დღეს კი დონიერია,
(ლომი ისე დაგლახდა
კატაც კი მოერია!)
ვინც მოკეთე მეგონა
თურმე ჩემი მტვრია,
მეზობელი მემდურის
მუშტი მოუღერია.
და რომ იგიც არა მყავს
(კინც რომ მშვენიერია),
მაშინ ჩემი სიმღერა
რაღა დასამღერია?!

გურიანთელი.

მღვდელი და დიაკვანი.

(ხალხური იგავიურმაცხელი

ერთხელ მღვდელი და კვაჭა
წაეჩება—შე გლახაო,
არაფერი გაგეგება
სამოწყალოთ გინახაო.

საკურთხიო და ქელეხებით
იტენები ჩემსავითო,
უჩემოთ კი ხმას ვერ იღებ
ისე დგეხარ ხესავითო.

შეოლოდ ორი სიტყვის მეტი
ვერაფერი ისწავლეო,
მუდამ ასე გაიძახი:
„უფალო შემიწყალეო“.

მე კი სხვა ვარ, ხალხის შამა,
მის სამსახურს ვკისრულობო
და ყოველ დღე ახალ-ახალ
სახარებას ვკითხულობო.

დიაკვანშა უპასუხა:

„მართალი ხარ შენ მამაო,
ეს გალანძლვა არ მეწყინა
და კიდევაც მიამაო.

დიაკვანი სად იქნება
შენდენა ნასწავლიო,
(გულში ფიქრობს, დამატადე,
მე შენ ჭკუას გასწავლიო)“.

ერთ კვირა დღეს, როცა მოძღვარს
წირვა უნდა წამოეწყო

და თავისი სახარება
უკან, მაგიდაზედ ეწყო,

დიაკვანმა შეუმჩნევლათ
მიიპარა როგორც ქურდი

და წიგნიდან ამოილო

ჩადებული პრასის კუდი.

თითონ უკან გამობრუნდა,
ისე არავის დაუნახავს,
გულში მეტად უხარია,
რადგან იცის სეირს ნახავს.

მოძღვარმა კი გადაავლო
იქ მლოცველებს თვისი თვალი
და ხმა მაღლა წამოიწყო
სახარების შესავალი:

ჩეგა უფალმა,—მან ზეპირათ
დაიძახა ორი სიტყვა
და უკანვე გატრიალდა,
რომ დაიწყოს შიგნით კითხვა.

სადაც ჰქონდა დანიშნული
იქ დაიწყო პრასის ძებნა,
მაგრამ, რაკი ვეღარ ნახა
მას დავთრები სულ აებნა.

გაცხარებით ეძებს მღვდელი
და აცეცებს სიმწრით თვალებს,
(დიაკვანი ილიმება,
მას შორიდან უთვალთვალებს)

ბენია და ბეჭტია.

(თორმეტი წლის უნახავი მოულოდნე-
ლათ შეხვებიან ერთმანეთს რუსთაველის
ქუჩაზე. ორივე ისე გაოცებულია ამ შემ-
თხვევით რომ ვერც ერთს ხმა ვერ იმოუ-
ლია და პირდალებული ერთმანეთს მისჩე-
რებიან. ბოლოს ბეშტიამ აამოძრავა და-
დუმებული ენა).

ბეშტია—(გაოცებული, თვალებს არ
უჯერებს) წმინდა არს, წმინდა არს!
(ვირჯვას იწერს) თუ მოჩვენება ხარ
გაქრი! ფუი ეშმაკი! (სულს შეუბერავს).

ბენია.—(გადაიხარხარებს) ფუი კი არა
ის არ გინდა? მე ვარ ბენია, შენ კი ბეშ-
ტია. განვებამ კიდევ ერთად შეგვყარა.
მოდი, მოდი ძმურათ ჩავეხვიო. (გადაე-
ხვევიან ერთმანეთს).

ბეშტია—იმე! რავა დევიჯერებდი, რომ
კიდევ დაგინახავდი. ჩემს ამბავს, რომ
მოგიყვე შეიშლები როგორ გადავრჩი
ცოცხალი.

ბენია—საიდან გაჩნდი, ან ამდენსანს
სად იყავი?

ბეშტია—ეჲ, ძმაო! ასე ადვილათ ენა
ვერ იტყვის რაც მე გადამხდა. მთელი
თორმეტი წელიწადი რუსეთში ვიყავი და
ერთი კვირაა რაც ჩამოვედი.

ბენია—ახლა ჩემს ამბავს არ იკითხავ
სად ვიყავი? მთელი ოსმალეთი შემოვია-
რე და ეს ორი კვირაა აქ ვარ.

ბეშტია—(ყურში უჩურჩულებს) კო-
მუნისტი ხომ არ ხარ?

ბენია—(თავს უქნევს და ისიც ჩემმათ
ეკითხება) შენ?

ბეშტია—(თავს უქნევს).

ბენია—მაშ მოდი საქულას სარდაფში
ჩავძრეთ და იქ უმბოთ ერთმანეთს ჩვე-
ნი თავგადასავალი.

(ორივე ხელი ხელ გადახვეული გასწე-
ვენ სარდაფისკენ).

რქვა უფალმა,— ყვირის მღვდელი,
ხელებს უფრო აფათურებს,
მღლოცველები სულ გაშტრერდა
ამ სანახავს რომ უყურებს.

გაიფიქრეს: ნეტავი რამ
გადარია ეს ხუცესი?
რალა ეხლა დაავიწყდა
ლოცვები და წირვის წესი!?

რქვა უფალმა,— ერთხელ კიდევ
მოძღვარმა რომ დაიძახა,
დიაკვანმაც ხალხისაკენ
მიიბრუნა თვისი ხახა

და შესძახი: ჰკიოთხეთ ხალხნო
ლმერთმა რა სთქვა იმისთანა,
ეს ხუცესი რომ არ ამხელს,
დასმალი არის განა?

მღვდელი მიხვდა რაშიც იყო
მისი საქმე, ეს წამხთარი
და საშინლად გადირია,
წამოვარდა ვით აფთარი,
იქ კუთხეში მიყუდებულ
დიდია კეტსა სტაცა ხელი
და დიაკვანს გამოუდებ,
როგორც ცოფიანი მგელი.

დაიყირა— ლმერთმა ის სთქა,
დიაკვანი მოკალიო.
და მე მღვდელი აღარ ვიყო
თუ გაგიშვა ცოცხალიო.

ხალხმა მოძღვარს სტაცა ხელი,
არ გაუშვა, დაიჭირა,
თუმცა ძალა მოიხმარა,
რა იხტუნა, რა იყვირა,
მაგრამ მაინც გააჩერეს,
გამოართვეს ხელში კეტი

და იძახდენ გაგიუდაო,
ან რა ეთქვათ ამის მეტი?

დიაკვანმა გაბაზრულ მღვდელს.
რომ შეხედა — მიაძახა:
არ მინახავს სხვაი მღვდელი
შენისთანა, კაცის გლახა.
განა მართლა უნდა მომქლა,
რომ შეგწევდეს მეტი ღონე?
სადაც შენი იტრაბახო
იქ კი ჩემიც მოიგონე.

მათრახოსანი.

აირია მონასტერი!

ვა, ხალხნო, როგორ გამრავლდა ეს
პორმანიანი ხალხი! რანაირად გაიაფდა
ეს რაღაც პორტმანია, პრამათ წიწმატის
ფასათ გახდა რალა!

ისეა საქმე, მგონია, ერთი პორტმანი
მეც კი ამოვიჩარო იღლიაში.

ვა, რატომ ლმერთი არ გაიცინებს,
რომ მემწვანილე ვართაპეტას ბიჭსაც
პორტმანი ეჭიროს ხელში!..

ვა, ვა, ვა! არც ზღვაში მინახავს იმ-
დენი თევზები, არც რიყეზე — იმდენი
კუნკები, არც ზეცაში იმდენი ზვეზდები,

რაც დღეს ქვეყანაზე გოსუდარული მუშაობა!
რესპუბლიკები! ეს უკრაინცები, ეს ფი-
ლანცები, ეს ციმბირცები, ეს ველიკო-
რუსები, ეს დონცები, ეს ახეტინსკი, ინგუშები,
ლეზგინცები, ადერბეიჯანცე-
ბი, ეს არარატსკი, ეს გრუზინცები!..
ერთი სიტყვით ისე დაირიგეს ეს რუსი
გოსუდარსტვა, თოთქოს გოგრაჭამიანთ
ამბარცუმას ქელების ლავაშია!

ქრისტიანო, ქვეყანა სარკეა. ამ ნასწავ-
ლების გაყოფ-გამოყოფას რომ უყურებენ
ეს უსწავლელი ხალხი ისინიც იმათ პრიმერ-
სა ღებულობენ და აჯაფსანდალივით იჩე-
ვიან და იწეწებიან ყველიან!

კაცო, ჯერ მე რანაირათ დავიღუპე
და დავიქეცი კაცი! როგორ ამომივარდა
ოჯახი, სავსემ გავნადგურდი რალა! ქვეყ-
ნის დაჭცვას ვიფიქრებლი და თუ ჩემი
ყიყვიანი სონა მე მაშორდებოდა, ის კი
არ მევონა!

კაცმა რომ სთქვას არც გასამტყუნარია
მე და ჩემმა ღმერთმა. შახედა რომ ყვე-
ლა ცალკე გარბის, ყველა იყოფა, ყვე-
ლი ახალ ხელმწიფებს ისომს... ისიც გა-
ბრიყვდა, იმანაც სხვის პრიმერს შევხედა
და სულ ნეაეიდანათ სამოსტაარელნობა
გამმიცხადა. ისიც ცალკე რესპუბლიკას
იარსებს და საკუა სობსტვენი ხემწიფესაც
წამოისომს!...

გოგია.

ერველ-კვირეული, საოქუნჯო ქურნალი

„ხ ა თ ა ბ ა ლ ა“

მასში დაიბრუდება მხოლოთ სახათაბაღო მოკლე წერილები
მონაწილეობის მიღება შეუძლია ყველა მიმართულების ოხუნჯ მშერალს, თუ მისი ნაწერი სამართლიანათ
შეეხება რაიმე უკნონობას.

ყოველი წერილის პასუხის მგებელი არის თვით ავტორი. რედაქცია ავტორის ეინაობას საიდეალოთ
ინახავს, ხოლო თუ რომელიმე აეტორი შეცდომაში შეიცვანს რედაქციის და ტყუილ ცნობას მოათავსებს შიგ,
როცა ეს გამოირჩევა კულტურული საშვალებით, იმ შემთხვევაში რედაქცია საჯაროთ რიცხავს ავტორს
თანამშრომლობიდან.

„ხათაბაღის“ რედაქცია სთხოვს ქალაქისა და პროვინციის თანამშრომლებს, მოგვაწოდონ როგორც
წერილები, ისე ხაგარიკატურო პირების სურათები და დახატული კარიკატურები.
ადრესი: სტამბა „სორაპანი“, თეოფილე ბოლქვაძეს (ხათაბაღისათვის).

„ხათაბალას“ ქალა

(პროვინციებში)

სოფლად ამბავი მოვიდა:
დღეს „ხათაბალა“ მოდისო,
ამბები მოაქვს გოდრითა
ახალ-ახალი მოდისო.
გაიძერას და ჩარჩებას
ის არ მოუხთის ბოდიშსო,
მაგრამ საღ არის, რომ არ სანს,
როდის გვეღირსოს, როდისო.

ყველა სადგურებს სოფლიდას
ხალხი მოწყდა წყებათა,
პატარ-პატარა ჯგუფები
შეიქნა მოზრდილ კრებათა,
ელიან „ხათაბალასა“,
გადიქცენ მოთმინებათა,
(იმისი ხელში დაჭრა
მათ მიაჩნიათ ქებათა).

გამოჩნდა კიდევ უურნალი,
შეიქნა ხალხში წრიალი,
მოედვა არე-მარესა.
მისი ფურულების ფრიალი.
ზოგი ხმა-მალლა კითხულობს,
ისმის სიცილი—ხრიალი,
ზოგმა კუდა-მწვარ პირებმა
იწყეს თვალების ბრიალი.

მოელ სოფელს „ხათაბალამა“
მართლაც მოჰტინა ელფერი,
არ ვარგა ჩუმი ცხოვრება,
მიღუნებული, ერთფერი.
მან ყველა გამოაფხიზლა
ესლეკია თუ ესფერი,
(„ხათაბალაის“ ძალასა
ვერ შეედრება ვეფერი).
წეიპარტი.

ს. სუზსა.

ვინც არ იცის ჩვენი მღვდელი
და თან ჩვენი დიაკვანი,
(ჯოჯოხეთის მუგზუბალი
და იმისი მინავები),

იგი კი არ დაიჯერებს,
რომ უამბო მაზედ რამე,
(თუ მე როგორ წიმამწარებს,
ჩემი ჯვარის წერის ღამე).

ეკლესიაში შავედით,
ჯვარი უნდა დაგვეწერა,
(მორწმუნე ვარ მე საწყალი,
ცოლი ისოց კი არ მჯერა),
მაგრამ ხეთი თუმნის მეტი
ჯიბეზედ არ მქონდა ბისტი,
(მე ხომ არ ვარ კომისარი,
ანდა ვინმე შანტაჟისტი?)

მღვდელი თავის დიაკვანით
ვხედავ, გარედ არ გამოდის!
(საკურთხეველში დამჯდარან,
ფოკუსია ახალმოდის!).

მივედი და შევეკითხე,
მითხრეს: გვინდა საფანელი,
გაუწოდე ჩემი ფარი),
მაგრამ არ მოჰკიდეს ხელი).

მღვდელმა მითხრა: ასიანის*)
ნაკლებ, ჩვენ ზედ არ ავდგებით,
გინდ სიმინდი მოგვიტანე,
მხოლოდ ორ ფუთს დაგჯერდებით.

*) ეს ამბავი მოგვიანებით იბეჭდება და
ეშლა ეს ნორმა გადიდებული ეჭნებათ ერთი
ხუთად.

რედ.

დიაკვანმა დაიყვირა: ეროვნული
სიმინდი რათ მოვიხმაროთ? შიგბურთება
უნდა ფქვილად მოგვიტანო,
ორი ფუთი თუ ვიკმაროთ.

მანამდე კი ჯვარს არ დაგწერთ
დილამდისინ რომ იცადოთ,
(მარტო შენზედ ხომ არ ვშობით,
აგრე არის საზოგადოთ).

რას ვიზამდი, მოვიტანე
ზურგით ფქვილი, ორი ფუთი,
დატრიალდა ჩვენი მღვდელი,
არ გასულა ხუთი წუთი,

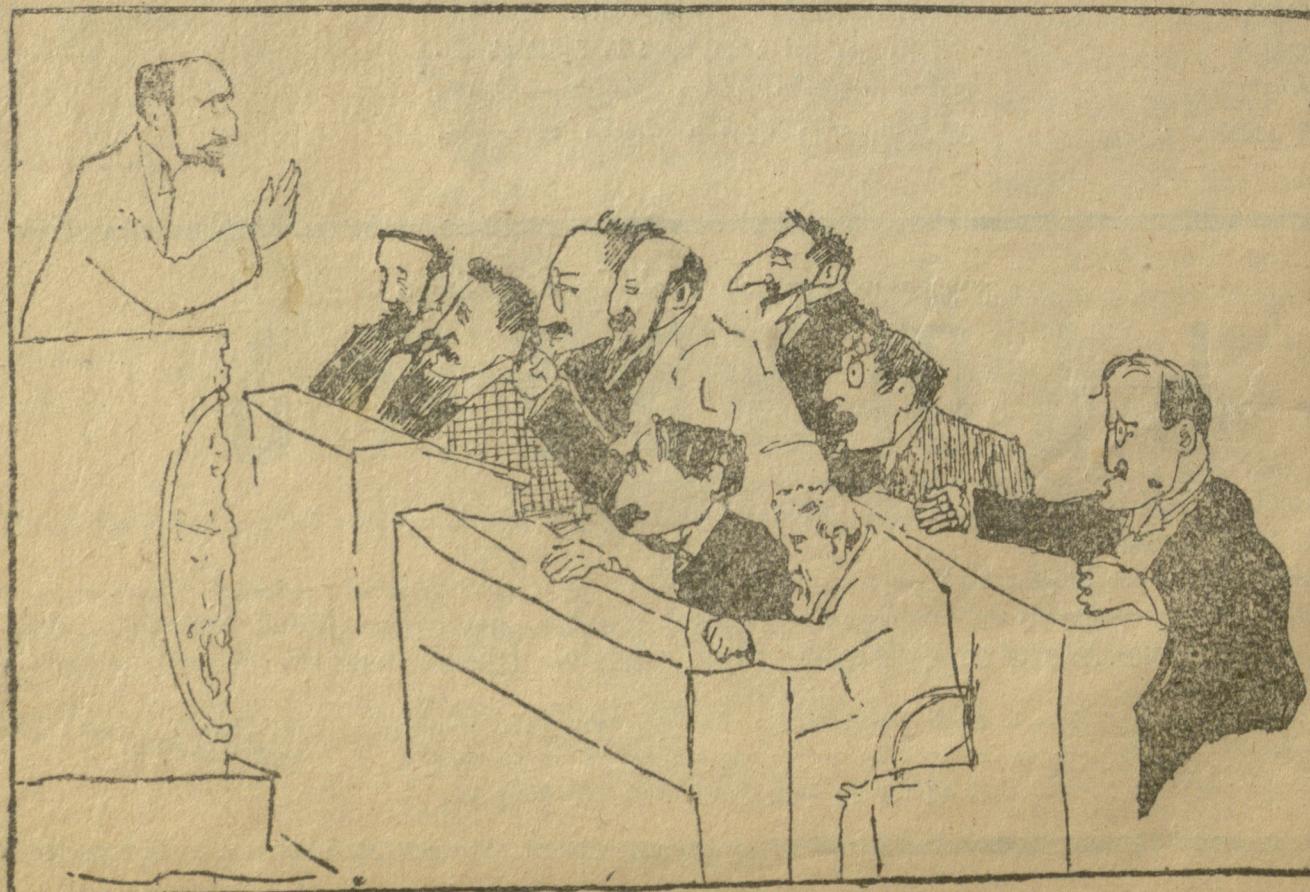
ხელად ჯვარი გადაგვწერა
და გაგებადა ბეღნიერი,
მაგრამ ეხლა მე და ცოლი
ორთავენი ვართ მშიერი.

არც მჟალი გვაქვს, აღარც ლომი,
ცუდათ არის ჩვენი ყოფა,
(ჯვარი კი გვაქვს დაწერილი,
მარტო „იგი“ თუ გვეყოფა).

მღვდელი დადის გაშიმული,
დიაკვანიც იმას დასდევს
და ჩემსავით ბეღნიერსა
ხდიან ტუტუც ახალგაზრდებს.

—
მე თუ მეითხავ, მართალ კაცის
საქმე ეხლა წახდა სწორეთ,
მეფე ძირში დავანარცხეთ
და წოდება გავასწორეთ,
ეს ხუცესი ჩვენს კისერზედ
მაინც ქა დასკუპული!
დიაკვანიც იმას ბაძავს
უნამუსო,

დალუპული.

„უკანასკნელი „ხათაბალა“ პარლამენტში.